

Bekendtgørelse om undervisningen i gymnasiet og om fordringerne ved og eksamensopgivelserne til studentereksamen.

I medfør af § 22 i lov nr. 165 af 7. juni 1958 om gymnasieskoler, jfr. lovbekendtgørelse nr. 328 af 10. juli 1970 om gymnasieskoler og studenterkursus som ændret ved lov nr. 67 af 3. marts 1971, fastsættes herved følgende bestemmelser:

I. Bestemmelser om gymnasiets opbygning.

§ 1. Undervisningen i den 3-årige gymnasieafdeling gives på to linjer, den sproglige og den matematiske. I den sproglige linjes 2. og 3. klasse gives undervisningen på en nysproglig, en musiksproglig, en samfundsfaglig eller en klassisk-sproglig gren, medens undervisningen i den matematiske linjes 2. og 3. klasse gives på en matematisk-fysisk, en samfundsfaglig eller en naturfaglig gren.

Stk. 2. Såvel på den sproglige som på den matematiske linje kan der tilbydes eleverne undervisning i russisk i stedet for i fransk, og på den matematiske linje kan eleverne vælge mellem undervisning i engelsk og undervisning i tysk.

Stk. 3. På den sproglige linjes musik-sproglige og samfundsfaglige grene kan der tilbydes eleverne undervisning i engelsk eller tysk.

Stk. 4. I 2. og 3. gymnasieklasse på begge linjer kan der optages undervisning i formning og kunstforståelse.

§ 2. Bestemmelserne om undervisningen i gymnasiet forudsætter, at der tillægges de enkelte fag de i normaltimesteplanen på side 2 anførte timetal.

II. Bestemmelser om de enkelte fag.

§ 3. Religion.

Formål:

Formålet med undervisningen er at give eleverne kundskab om og forståelse af kristendommen og nogle ikke-kristne religioner.

Undervisningen:

Undervisningen omfatter:

1. tekster, der er normgivende for kristendommen og andre skriftreligioner,
2. tekster, der beskriver religiøse fænomener med deres historiske og etnografiske særpræg,
3. filosofiske, ideologiske og religiøse tekster.

Eksamen:

Der afholdes ikke prøve i faget.

§ 4. Dansk.

Formål:

Formålet er at gøre eleverne bevidste over for sproget som forudsætning og redskab for det enkelte menneskes individuelle og sociale aktiviteter. De skal lære at analysere og vurdere forskellige former for sprogbrug, fra hverdagens meddelelser til det kunstnerisk formede udtryk. Den erfaring, de herigennem opnår, skal udnyttes i opøvelsen af deres mundtlige og skriftlige sprogfærdighed.

Gennem arbejdet med tekstlæsning skal eleverne lære at læse med forståelse, indlevelse og kritik. De skal gøres bekendt med,

Normaltimeplan, jfr. § 2.

Fag	Sproglig linje					Matematisk linje												
	Fællesfag			Særfag		Fællesfag			Særfag									
				Ny-sproglig gren	Musik-sproglig gren				Samfunds-faglig gren	Klassisk sproglig gren	Matema-tisk-fy-sisk gren	Sam-fundsfag-lig gren	Natur-faglig gren					
1.	2.	3.	2.	3.	2.	3.	2.	3.	1.	2.	3.	2.	3.	2.	3.			
Religion	0 - 1 - 2					0 - 1 - 2												
Dansk	3 - 3 - 4					3 - 3 - 4												
Engelsk	4 -		4 - 6		} 3 - 5	3 - 5	}	5 - 0 - 0										
Tysk	3 -		3 - 5					5 - 3 - 3										
Fransk (russisk)	5 - 3 - 3					5 - 3 - 3												
Latin	4 -		4 - 0		4 - 0		5 - 5											
Græsk med oldtids-kundskab						8 - 6												
Oldtidskundskab	1 -		2 - 0		2 - 0		2 - 0		1 - 2 - 0									
Historie og samfunds-kundskab	2 - 3 - 3		0 - 1		0 - 1		0 - 1		2 - 3 - 3		0 - 1		0 - 1					
Samfundsfag						5 - 5		5 - 5										
Geografi	2		3 - 2		3 - 2		3 - 0		3 - 2		3 - 2		3 - 2					
Biologi	0 - 0 - 3					0 - 3		0 - 3		}		3 - 7						
Biokemi						2 -		3 - 0		1 - 0		3 - 0						
Kemi						3 -		3 - 5		2 - 2		2 - 2						
Fysik	2 - 3 - 0					5 -		5 - 6		3 - 3		3 - 3						
Matematik						4 - 6												
Musik, særfag																		
	26-13-15		13-12		13-12		13-12		13-12		26-12-12		14-15		14-15		14-15	
Legemsøvelser	2 - 2 - 2					2 - 2 - 2				2 - 2 - 2								
Fællestimer	2 - 2 - 1					2 - 2 - 1				2 - 2 - 1								
Musik	max.		(2)-(0)-(0)		(2)-(0)-(0)		(2)-(0)-(0)		(2)-(0)-(0)		(2)-(0)-(0)		(2)-(0)-(0)		(2)-(0)-(0)			
Formning og kunst-forståelse	(0)-(2)-(1)					(0)-(2)-(1)				(0)-(2)-(1)								
	30-17-18		13-12		13-12		13-12		13-12		30-16-15		14-15		14-15		14-15	

at der kan anlægges forskellige synsvinkler på stoffet. De skal opnå færdighed i at karakterisere og vurdere den enkelte tekst både som en selvstændig enhed og i en samfundsmæssig, historisk sammenhæng.

Undervisningen:

Tekstlæsningen skal omfatte såvel fiktiv som ikke-fiktiv litteratur. Foruden de danske tekster skal udenlandske tekster, herunder svenske og norske, være repræsenteret. Andre kommunikationsformer som film og TV kan inddrages i undervisningen. Det er væsentligt, at undervisningen i faget fremtræder som en helhed. De nedenfor anførte

dele af faget må derfor fagligt og pædagogisk knyttes sammen.

Undervisningen omfatter:

1. Tekstlæsning.

I tekstlæsningen inddrages både sproglige, indholdsmæssige, sociale og historiske aspekter.

a. Fiktive tekster.

Der læses et antal større og mindre tekster, herunder svensk, norsk og anden fremmedlitteratur, den sidstnævnte hovedsagelig i oversættelse. Ved tekstvalget skal følgende krav opfyldes:

1. a. Der læses et antal tekster fra tiden efter 1920, tilstrækkeligt stort til at give en udførlig og sammenhængende forståelse af den nyere og nyeste tid. Til belysning af forudsætningerne for dette tidsrum læses et antal tekster fra tiden 1800-1920.
- b. Inden for en afgrænset periode før 1920 læses et antal tekster, der belyser litteraturens plads i den historiske og samfundsmæssige sammenhæng.
- c. Endelig læses et mindre antal tekster fra tiden før 1800. Teksterne i denne gruppe udvælges ikke med henblik på dækning af en større eller mindre litteraturhistorisk periode, men bør sammenstilles, eventuelt også med nyere tekster, så de belyser et bestemt emne, f. eks. en genre eller et tema.
2. Der læses et antal tekster, som vælges enkeltvis ud fra deres egenverdi eller sammenstilles ud fra overordnede begreber eller synsvinkler. I tekststudvalget skal indgå litterær kritik og triviallitteratur. For begges vedkommende kræves belysning af deres karakteristika og funktion.
- b. Ikke-fiktive tekster.
Der læses et antal mindre tekster, fortrinsvis nutidige. Især følgende teksttyper er vigtige og bør derfor være repræsenteret:
Informative tekster (f. eks. videnskabelige tekster, populærvidenskabelige tekster, nyhedsformidling og den dertil knyttede baggrundsorientering).
Kommenterende, vurderende og agiterende tekster (f. eks. avisledere, politiske indlæg, læserbreve og reklamer).
Avisreportage og interviews.
Lærebogstekster.
2. Mundtlig og skriftlig sprogfærdighed.
Undervisningen i mundtlig og skriftlig sprogfærdighed bør ikke have sit mål i sig selv, men tage sit udgangspunkt i den øvrige undervisning. Undervisningen i mundtlig sprogfærdighed bør bl. a. omfatte øvelser i

referat, diskussion og argumentationsanalyse. Undervisningen i skriftlig sprogfærdighed indledes med korte skriftlige øvelser på grundlag af tekstiagttagelse og videreføres til mere komplicerede opgaver med stigende krav til abstraktion og vurdering.

Eleverne skal øves i følgende arbejdsformer:

Analyse og kritisk vurdering af en sagprosatext.

Litterær fortolkning.

Formulering af meddelelse i en defineret skrivesituation.

Orienterende fremstilling af et i forvejen kendt fagligt stof.

Desuden bør der gives eleverne mulighed for at skrive friere opgaver på grundlag af selvvalgt stof.

Indøvelsen af færdigheder må i videst muligt omfang motiveres for eleven gennem hans læsning og sprogudøvelse. Væsentligt er, at undervisningen gøres så afvekslende som muligt, således at ingen arbejdsform, det være sig lærercenteret eller elevcenteret, bliver enerådende.

I begyndelsen af undervisningen gives en indføring i tekstlæsningens metoder herunder

a. en belysning af den sproglige meddelelsessituation og

b. modelgennemgange af såvel et større værk som af mindre tekster.

Den sidste del af undervisningsforløbet koncentrerer om en afrunding, der søger at vise sammenhænge og fremdrage resultaterne af de foregående års arbejde.

Undervisningen skal så vidt muligt rettelægges med henblik på samarbejds- muligheder med de øvrige fag i gymnasiet. Således kan der etableres et samarbejde med historie og samfundsfag om periode- læsning, med fremmedsprogene om læsning af verdenslitteratur, med de øvrige kultur- og kunsthøg om læsning af perioder og endelig med disse og andre fag om skriftlig fremstilling af faglige emner.

Eksamen:

Der afholdes en skriftlig og en mundtlig prøve.

Den *skriftlige* prøve:

Der gives 6 timer til prøven. Dansk sprog- nævns retskrivningsordbog må benyttes.

Eksaminanderne vælger mellem mindst tre tekstopgaver (så vidt muligt i forbindelse med samme tekstmateriale), f. eks.:

Analyse og kritisk vurdering af sagprosa-tekst.

Litterær fortolkning.

Formulering af meddelelse.

En friere tematisk behandling af materialet.

Den *mundtlige* prøve:

Eksaminanden prøves efter en forberedelsestid på grundlag af enten en ulæst tekst eller et ikke gennemgået brudstykke fra en af de større tekster, klassen har læst, og som man er blevet enige om at inddrage. Der inddrages 2 eller 3 sådanne tekster afhængig af teksternes omfang. Teksterne vælges af læreren og skal svare til de områder, man har arbejdet med i løbet af gymnasieårene. Blandt teksterne skal forekomme sagprosa. Nogle af teksterne (fiktive eller ikke-fiktive) skal være lette og korte svenske eller norske tekster på originalsproget. Desuden kan medtages udenlandske tekster i oversættelse. To korte tekster kan sammenstilles. Der prøves i tekstforståelse. Prøven skal vise eksaminandens evne til at fremdrage de væsentlige sider af tekstens holdning og form samt til at perspektivere den i rimeligt omfang. Eksaminanden skal på grundlag af sine notater give et oplæg til en samtale.

§ 5. Engelsk.

I. Den sproglige linje.

Formål:

Undervisningen har til formål at videreudvikle evnen til at forstå og benytte det engelske sprog både i talt og skreven form. Samtidig skal den give eleverne et indblik i karakteristiske sider af kulturen i de lande, der benytter det engelske sprog som udtryksmiddel, især England og USA.

A. Den sproglige linjes 1. gymnasieklasse.

Undervisningen:

Der læses *intensivt* ca. 100 sider og *ekstensivt* ca. 150 sider.

Der læses såvel amerikanske som engelske tekster. Herudover kan der i et vist omfang indgå tekster fra de øvrige engelsktalende lande.

Den intensive læsning kan begrænses til 75 eller udvides til 125 sider under forudsætning af, at den ekstensive læsning udvides eller begrænses i forhold hertil. Ved opgivelse af læsepensum regnes 2 sider læst intensivt at svare til 5 sider læst ekstensivt.

For hver fuld time anvendt til A/V undervisning kan læsepensum nedsættes med 2 sider under den intensive eller 5 sider under den ekstensive læsning. Den intensive læsning vil dog ikke kunne reduceres med mere end 20 sider under det gældende minimum.

Lærebøger i litteraturhistorie og realia kan ikke indgå i læsepensum.

B. Den sproglige linjes nysproglige gren, 2. og 3. gymnasieklasse.

Undervisningen:

Intensivt læses i alt ca. 275 sider, hovedsagelig af sprogligt sværere art, omfattende:

1. et rimeligt varieret udvalg af skønlitteratur (novelle, drama, roman),
2. ikke-skønlitterære tekster, ca. 50 sider, belysende alment-kulturelle forhold i engelsktalende lande,
3. et udvalg af poesi, ca. 35 sider,
4. *enten* et skuespil af Shakespeare, hvoraf det intensivt læste skal udgøre ca. 40 sider, *eller* ca. 40 sider ræsonnerende tekster af kulturbeskrivende art, fortrinsvis fra det 20. århundrede.

Ekstensivt læses mindst 500 sider, fortrinsvis af nyere dato, repræsenterende forskellige genrer. Stof fra aviser og tidsskrifter skal indgå i læsningen.

Der læses såvel amerikanske som engelske tekster. Herudover kan der i et vist omfang indgå tekster fra de øvrige engelsktalende lande.

Den intensive læsning kan begrænses til 250 eller udvides til 300 sider under forudsætning af, at den ekstensive læsning udvides eller begrænses i forhold hertil. Ved opgivelse af læsepensum regnes 2 sider læst intensivt at svare til 5 sider læst ekstensivt.

For hver fuld time anvendt til A/V undervisning kan læsepensum nedsættes med 2 sider under den intensive eller 5 sider under den ekstensive læsning. Den intensive læsning vil dog ikke kunne reduceres med mere end 20 sider under det gældende minimum.

En del af stoffet kan gennemgås laboratoriemæssigt, og læsepensum kan i så fald nedsættes under hensyntagen til det enkelte laboratoriearbejdes art og omfang.

Lærebøger i litteraturhistorie og realia kan ikke indgå i læsepensum.

Eksamen:

Der afholdes to skriftlige prøver og en mundtlig prøve.

De *skriftlige* prøver består af en oversættelse fra dansk til engelsk og en friere opgave på engelsk.

Med hensyn til arten af den friere opgave vælger den enkelte elev mellem

1. en besvarelse af spørgsmål i tilknytning til en udleveret tekst (kommenteringsopgave) og
2. et kortere referat af en længere tekst, der udleveres til eksaminanderne (resumeringsopgave).

Til besvarelse af oversættelsesopgaven gives 2 ½ time, til den friere opgave 5 timer.

Ved de skriftlige prøver er det tilladt at benytte ordbøger, der er godkendt af direktoratet for gymnasieskolerne og højere forberedelseseksamen.

Til den *mundtlige* prøve opgives 150 sider, der giver en alsidig repræsentation af det *intensivt* læste.

Der prøves i ektemporal — et ikke for let prosastykke på ca. $\frac{3}{4}$ side — og opgivne tekster — ca. $\frac{1}{2}$ side. Der gives en forberedelsestid svarende til eksaminationstiden.

Ekstemporalteksten læses ikke op. Forståelsen prøves enten ved oversættelse til dansk eller ved grundig udspørgning på engelsk til kontrol af forståelsen ikke alene af indholdet, men også af sproglige enkeltheder.

Det forelagte stykke fra de opgivne tekster læses op og anvendes som udgangspunkt for en samtale på engelsk, der prøver eksaminandens talefærdighed og forståelse af teksten. I tilknytning hertil kontrolleres ved stikprøver forståelsen af sproglige enkeltheder.

C. Den sproglige linjes musiksproglige og samfundsfaglige grene, 2. og 3. gymnasieklasse.

Undervisningen:

Intensivt læses ca. 225 sider prosa af forskellig sværhedsgrad, omfattende:

1. et rimeligt varieret udvalg af skønlitteratur (novelle, drama, roman),

2. ikke-skønlitterære tekster, 40-60 sider, belysende alment-kulturelle forhold i engelsktalende lande. Heri kan indgå læsestof af specielt faglig art.

Enkelte digte kan indgå i læsningen.

Ekstensivt læses mindst 350 sider, fortrinsvis af nyere dato, repræsenterende forskellige genrer. Stof fra aviser og tidsskrifter skal indgå i læsningen.

Der læses såvel amerikanske som engelske tekster. Herudover kan der i et vist omfang indgå tekster fra de øvrige engelsktalende lande.

Den intensive læsning kan begrænses til 200 eller udvides til 250 sider under forudsætning af, at den ekstensive læsning udvides eller begrænses i forhold hertil. Ved opgivelse af læsepensum regnes 2 sider læst intensivt at svare til 5 sider læst ekstensivt.

For hver fuld time anvendt til A/V undervisning kan læsepensum nedsættes med 2 sider under den intensive eller 5 sider under den ekstensive læsning. Den intensive læsning vil dog ikke kunne reduceres med mere end 20 sider under det gældende minimum.

En del af stoffet kan gennemgås laboratoriemæssigt, og læsepensum kan i så fald nedsættes under hensyntagen til det enkelte laboratoriearbejdes art og omfang.

Lærebøger i litteraturhistorie og realia kan ikke indgå i læsepensum.

Eksamen:

Der afholdes en skriftlig og en mundtlig prøve.

Den *skriftlige* prøve er en kombineret kommenterings- og oversættelsesopgave. Første del består af en besvarelse på engelsk af spørgsmål i tilknytning til en udleveret engelsk tekst. Anden del er en oversættelse fra dansk til engelsk af en kort tekst, der har indholdsmæssig og sproglig tilknytning til kommenteringsopgaven.

Til besvarelse af den kombinerede opgave gives 5 timer.

Ved den skriftlige prøve er det tilladt at benytte ordbøger, der er godkendt af direktoratet.

Til den *mundtlige* prøve opgives 120 sider, der giver en alsidig repræsentation af det *intensivt* læste.

Der prøves i ekstemporal — et prosastykke på ca. $\frac{1}{2}$ side — og opgivne tekster — ca. $\frac{1}{2}$ side. Der gives en forberedelsestid svarende til eksaminationstiden.

Ekstemporalteksten læses ikke op. Forståelsen prøves enten ved oversættelse til dansk eller ved grundig udspørgning på engelsk til kontrol af forståelsen ikke alene af indholdet, men også af sproglige enkeltheder.

Det forelagte stykke fra de opgivne tekster læses op og anvendes som udgangspunkt for en samtale på engelsk, der prøver eksaminandens talefærdighed og forståelse af teksten. I tilknytning hertil kontrolleres ved stikprøver forståelsen af sproglige enkeltheder.

II. Den matematiske linje.

Formål:

Undervisningen har til formål at videreudvikle evnen til at forstå og benytte det talte sprog samt at udbygge læsefærdigheden. I tilknytning til den mundtlige undervisning skal der gives eleverne en vis øvelse i at udtrykke sig skriftligt.

Undervisningen:

Teksterne læses dels intensivt, dels med benyttelse af forskellige ekstensive læsemåder. Forskellige genrer skal være repræsenteret, hovedsagelig skønlitterære (novelle, drama, roman), men også ikke-skønlitterære (lettere essayistisk eller journalistisk stof) skal indgå i pensum.

Omfanget af pensum afgøres under hensyntagen til de læsemåder og arbejdsformer, der anvendes.

Der læses såvel amerikanske som engelske tekster. Herudover kan der i et vist omfang indgå tekster fra de øvrige engelsktalende lande.

Lærebøger i litteraturhistorie og realia kan ikke indgå i læsepensum.

Eksamen:

Prøven er mundtlig.

Der opgives 100 sider, der giver en rimelig repræsentation af såvel det *ekstensivt* som det *intensivt* læste.

Der prøves i ekstemporal — et prosastykke på ca. $\frac{1}{2}$ side — og opgivne tekster.

Der gives en forberedelsestid svarende til eksaminationstiden.

Ekstemporalteksten læses op, og forståelsen prøves enten ved oversættelse til dansk eller ved grundig udspørgning på engelsk til kontrol af forståelsen ikke alene af indholdet men også af sproglige enkeltheder.

Med udgangspunkt i et inden for det opgivne pensum udvalgt tekststykke prøves eksaminandens talefærdighed og forståelse af teksten ved en samtale på engelsk. Forståelsen af sproglige enkeltheder i det forelagte stykke må ikke prøves.

§ 6. Tysk.

I. Den sproglige linje.

A. Den sproglige linjes 1. gymnasieklasse.

Formål:

Formålet er at underbygge og videreudvikle elevernes sprogfærdighed, at give forudsætninger for at læse og forstå tysk litteratur samt i et vist omfang at give elementær (geografisk, historisk, almenkulturel) viden om de tysksprogede lande.

Undervisningen:

Eleverne skal ved varierede arbejdsformer øves i mundtlig og skriftlig sprogfærdighed fortrinsvis på grundlag af læsestoffet.

Der læses både fiktive og ikke-fiktive tekster. Forskellige genrer skal være repræsenteret.

Omfanget af det grammatiske stof, som eleverne skal beherske aktivt, skal begrænses til de områder, målsætningen for mundtlig og skriftlig sprogfærdighed nødvendiggør.

B. Den sproglige linjes nysproglige, musiksproglige og samfundsfaglige grene, 2. og 3. gymnasieklasse.

Formål:

Formålet er at udvikle elevernes evne til at læse og forstå tysk litteratur og sagprosa og herved at give dem indblik i karakteristiske sider af de almenkulturelle forhold i de tysksprogede lande; endvidere skal de øves i at forstå talt tysk og i at udtrykke sig mundtligt og skriftligt på fremmedsproget.

Undervisningen:

Eleverne skal ved varierede arbejdsformer øves i mundtlig og skriftlig sprogfærdighed, fortrinsvis på grundlag af læsestoffet.

Sammensætningen af pensum skal være således, at der på mindst to områder opnås en bredere funderet indsigt i et forfatter-skab eller et emne; pensum bør repræsentere både ældre og nyere perioder. Der læses både fiktive og ikke-fiktive tekster. Forskellige genrer skal være repræsenteret.

I størst muligt samarbejde med andre fag skal teksterne belyses som led i en større historisk og idémæssig sammenhæng.

Omfanget af det grammatiske stof, som eleverne skal beherske aktivt, skal begrænses til de områder, målsætningen for mundtlig og skriftlig sprogfærdighed nødvendiggør.

Eksamen:

Der afholdes en skriftlig og en mundtlig prøve.

Ved den *skriftlige* prøve kan eleverne vælge mellem a) en referatstil kombineret med en mindre oversættelse og b) en tekstopgave.

- a. Den kombinerede opgave består af en indholdsmæssigt sammenhængende tekst; første afsnit (ca. 10 linjer) forelægges eleverne på dansk til oversættelse; resten af teksten, der er på tysk, oplæses to gange, og indholdet gengives af eleverne i referatform.
- b. I tekstopgaven skal der til en forelagt tysk tekst besvares forskelligartede opgaver; ved prøvens begyndelse oplæses tekstmaterialet og opgaveformuleringerne én gang for de elever, der ønsker det.

I begge tilfælde gives der til besvarelsen 5 timer.

Ved den skriftlige prøve er det tilladt at benytte ordbøger efter direktoratets nærmere bestemmelse.

Til den *mundtlige* prøve opgives mindst 100 og højst 150 sider, alt efter teksternes sværhedsgrad, svarende til ca. en tredjedel af det læste pensum.

Eksamenspensum skal give en alsidig repræsentation af det læste.

Der prøves i et ulæst prosastykke af passende sværhedsgrad på ca. $\frac{3}{4}$ side samt i et stykke på ca. $\frac{1}{2}$ side af det opgivne stof.

Eleven afgør, hvilken af teksterne der skal læses op.

På basis af begge tekster prøves elevens forståelse og sprogfærdighed. Eleven skal have lejlighed til at give sit eget oplæg, men i øvrigt skal eksaminationen forme sig som en samtale, hovedsagelig på tysk. Sværere passager i teksterne bør oversættes.

Ved den mundtlige prøve gives der en forberedelsestid svarende til eksaminations-tiden.

Ved bedømmelsen af sprogfærdigheden lægges der mere vægt på, hvor flydende og naturligt eleven udtrykker sig, end på, om alle enkeltheder er korrekte.

*II. Den matematiske linje.**Formål:*

Formålet er dels at give eleverne forudsætninger for at læse og forstå tysk litteratur og sagprosa og for at forstå talt tysk, dels at underbygge og videreudvikle deres mundtlige og — i begrænset omfang — skriftlige sprogfærdighed.

Undervisningen:

Eleverne skal ved varierede arbejdsformer øves i mundtlig og skriftlig sprogfærdighed, fortrinsvis på grundlag af læsestoffet.

Der læses både fiktive og ikke-fiktive tekster. Forskellige genrer skal være repræsenteret.

Omfanget af det grammatiske stof, som eleverne skal beherske aktivt, skal begrænses til de områder, målsætningen for mundtlig og skriftlig sprogfærdighed nødvendiggør.

Eksamen:

Prøven er mundtlig.

Til prøven opgives mindst 50 og højst 75 sider, svarende til ca. en tredjedel af det læste pensum.

Eksamenspensum skal give en alsidig repræsentation af det læste.

Der prøves i et ulæst prosastykke på ca. $\frac{1}{2}$ side samt i et stykke på ca. $\frac{1}{2}$ side af det opgivne stof.

I samtaleform, hovedsagelig på tysk, prøves elevens tekstforståelse og sprogfærdighed.

Eleven afgør, hvilken af teksterne der skal læses op.

Sværeste passager i teksterne bør oversættes.

Ved prøven gives der en forberedelsestid svarende til eksaminationstiden.

Ved bedømmelsen af sprogfærdigheden lægges der mere vægt på, hvor flydende og naturligt eleven udtrykker sig, end på, om alle enkeltheder er korrekte.

§ 7. Fransk.

Formål:

Formålet er at lære eleverne at læse og forstå moderne franske tekster, der ikke rummer større vanskeligheder, samt at opøve dem i udtale, elementær mundtlig sprogfærdighed og forståelse af talt fransk i forbindelse med praktisk anvendt grammatik.

Undervisningen:

Der læses mindst 325 sider.

Eksamen.

Prøven er mundtlig.

Der prøves i 1 side ulæst tekst. Der gives eksaminanden 20 minutter til forberedelse med brug af hjælpemidler. Teksten oversættes, og der prøves i oplæsning. Der føres en enkel samtale på grundlag af teksten.

§ 8. Russisk.

Formål:

Formålet er at lære eleverne at læse og forstå nutidige russiske tekster, der ikke rummer særlige vanskeligheder, at forstå talt russisk og udtrykke sig mundtligt i enkelte sætninger. Der lægges vægt på grammatisk forståelse og god udtale.

Undervisningen:

Ud over begynderstoffet læses mindst 125 sider tekst.

Eksamen:

Prøven er mundtlig.

Der prøves i 1 side ulæst accentueret tekst. Der gives eksaminanden 3 kvarter til forberedelse med brug af hjælpemidler. Teksten oversættes, og der prøves i oplæsning. Der føres en enkel samtale på grundlag af teksten.

§ 9. Latin.

A. Den sproglige linjes 1. gymnasieklasse samt den sproglige linjes nysproglige og musiksproglige grene.

Formål:

Formålet er, at eleverne

1. får så stor forståelse af det latinske sprog, at de på egen hånd ved hjælp af ordbog, grammatik og paralleloversættelse til et moderne sprog kan læse en latinsk tekst, der ikke frembyder særlige vanskeligheder,
2. får blik for det latinske sprogs forbindelse med moderne sprog, og
3. gennem læsning af nogle typiske prøver af den latinske litteratur får indblik i væsentlige sider af den romersk-latinske tradition.

Undervisningen:

Der skal i 1. og 2. gymnasieklasse læses ca. 80 sider. Lettere poetiske stykker bør indgå i pensum. I begyndelsen af gymnasiet kan der i et omfang af indtil 10 sider benyttes tekster, der er forfattet eller tilrettelagt under hensyntagen til elevernes formåen på dette trin.

Eksamen:

Prøven er mundtlig.

Der opgives 40 sider af forskellige forfattere, udtaget nogenlunde ligeligt af det læste pensum. Heri kan ikke medtages noget af de tilladte 10 sider tilrettelagt tekst.

Der forelægges enten a) et stykke af en opgivet tekst eller b) et stykke ulæst tekst. Den enkelte eksaminand meddeler, før eksamensspørgsmålet forelægges ham, hvilken af de to eksaminationsformer han ønsker anvendt.

- a. Der prøves i et enkelt sted af det opgivne pensum. Der gives en forberedelsestid på 20 minutter, hvorunder eksaminanden har rådighed over alle de opgivne tekster samt ordbøger og grammatik efter eget valg. Der udleveres papir til notater, der kan medbringes og bruges ved eksaminationen.

Teksten oversættes, fortolkes og oplæses.

- b. Der prøves i højst $\frac{1}{2}$ side ulæst tekst. Teksterne vælges af eksaminator under hensyntagen til det læste pensum, dog

ikke nødvendigvis fra de samme forfattere. Der gives en forberedelsestid på 20 minutter, hvorunder eksaminanden har rådighed over alle de opgivne tekster samt ordbøger og grammatik efter eget valg. Der udleveres papir til notater, der kan medbringes og bruges ved eksaminationen.

Teksten oversættes, fortolkes og oplæses.

B. Den sproglige linjes klassisk-sproglige gren.

Formål:

Formålet er, at eleverne

1. får så stor færdighed i at læse latin, at de på egen hånd ved hjælp af ordbog og grammatik kan oversætte en latinsk tekst, der ikke frembyder særlige vanskeligheder, og
2. gennem læsning af en række hovedværker af den romerske litteratur (og eventuelt gennem specialelæsning) får indsigt i væsentlige sider af den romerske kultur.

Undervisningen:

Der skal i de tre gymnasieklasser tilsammen læses 170 sider, hvoraf mindst 30 og højst 50 sider poesi à 25 vers. De klassiske forfattere og digtere skal være fyldigt repræsenterede.

Eleverne skal øves i at skrive versioner.

Der kan læses ét eller to specialer, som vælges med eller uden tilknytning til det læste tekstpensum. Under lærerens vejledning udarbejder eleverne enkeltvis eller i grupper rapporter over selvvalgte emner inden for specialet, og alle elever orienterer sig om klassens arbejdsresultater. Pensum nedsættes til 155 sider ved læsning af ét speciale og til 140 sider ved læsning af to specialer. Af det nedsatte pensum skal mindst 25 og højst 50 sider være poesi.

Eksamen:

Der afholdes to skriftlige prøver og en mundtlig prøve.

Til hver af de *skriftlige* prøver gives der en version, der i omfang skal være ca. 1 side. Eksaminanderne må benytte ordbøger og grammatik efter eget valg. Der gives 4 timer til udarbejdelsen af hver version.

Til den *mundtlige* prøve opgives 80 sider,

udtaget nogenlunde ligeligt af det læste pensum. Heri kan ikke medtages noget af de tilladte 10 sider tilrettelagt tekst. Mindst 20 og højst 35 sider skal være poesi.

Ved prøven forelægges enten a) et stykke af en opgivet tekst eller b) et stykke ulæst tekst. Den enkelte eksaminand meddeler, før eksamensspørgsmålet forelægges ham, hvilken af de to eksaminationsformer han ønsker anvendt.

- a. Der prøves i et enkelt sted af det opgivne pensum. Der gives en forberedelsestid på 30 minutter, hvorunder eksaminanden har rådighed over alle de opgivne tekster samt ordbøger og grammatik efter eget valg. Der udleveres papir til notater, der kan medbringes og bruges ved eksaminationen.

Teksten oversættes, fortolkes og oplæses. Til belysning af eksaminandens kendskab til tekstens forudsætninger, indhold og form kan der ud fra det forelagte sted inddrages sider af hele det opgivne pensum.

- b. Der prøves i højst $\frac{3}{4}$ side ulæst tekst. Teksterne vælges af eksaminator under hensyntagen til det læste pensum, dog ikke nødvendigvis fra de samme forfattere. Der gives en forberedelsestid på 30 minutter, hvorunder eksaminanden har rådighed over alle de opgivne tekster samt ordbøger og grammatik efter eget valg. Der udleveres papir til notater, der kan medbringes og bruges ved eksaminationen.

Teksten oversættes, fortolkes og oplæses. Der stilles desuden et par spørgsmål om nogle væsentlige sider af den romerske kultur.

§ 10. Græsk.

Den sproglige linjes klassisk-sproglige gren.

Formål:

Formålet er, at eleverne

1. får så stor forståelse af det græske sprog, at de på egen hånd ved hjælp af ordbog, grammatik og paralleloversættelse til et moderne sprog kan læse en nogenlunde let græsk tekst, og
2. gennem læsning på originalsproget og i oversættelse af en række hovedværker af den græske litteratur og ved gennemgang af værker inden for græsk bygnings-

og billedkunst får indsigt i væsentlige sider af den klassiske græske kultur.

Undervisningen:

På græsk skal der læses ca. 140 sider, hvoraf mindst 30 og højst 50 sider poesi à 25 vers. Homer og den attiske prosa skal være fyldigt repræsenteret.

I oversættelse skal der læses så meget, som er tilstrækkeligt til i forbindelse med det græske pensum at give eleverne indsigt i den homeriske verden og den græske (særlig attiske) kultur i tiden fra perserkrigene til Platons død.

Af kunstværker skal der gennemgås et udvalg, der er tilstrækkeligt til at belyse hovedperioderne i den græske kunsts udvikling og give et begreb om dens karakter som helhed.

Der kan læses ét speciale, som kan vælges med eller uden tilknytning til det læste tekstpensum. Under lærerens vejledning udarbejder eleverne enkeltvis eller i grupper rapporter over selvvalgte emner inden for specialet, og alle eleverne orienterer sig om klassens arbejdsresultater. Pensum ned sættes til 130 sider ved læsning af speciale.

Eksamen:

Prøven er mundtlig.

Der forelægges enten a) et stykke af en opgivet tekst eller b) et stykke ulæst tekst. Den enkelte eksaminand meddeler, før eksamensspørgsmålet forelægges ham, hvilken af de to eksaminationsformer han ønsker anvendt.

Der opgives 80 sider, udtaget nogenlunde ligeligt af det læste pensum. Mindst 20 og højst 35 sider skal være poesi.

- a. Der prøves i et enkelt sted af det opgivne pensum. Der gives en forberedelsestid på 30 minutter, hvorunder eksaminanden har rådighed over alle de opgivne tekster samt ordbøger og grammatik efter eget valg. Der udleveres papir til notater, der kan medbringes og bruges ved eksaminationen.

Teksten oversættes, fortolkes og oplæses. Til belysning af eksaminandens kendskab til tekstens forudsætninger, indhold og form kan der ud fra det forelagte sted inddrages sider af hele det opgivne pensum. Hvis der stilles et spørgsmål i kunsthistorie, skal det ske på

grundlag af forelagt materiale. Der kan også forelægges materiale, der ikke har været behandlet i undervisningen.

- b. Der prøves i højst $\frac{3}{4}$ side ulæst tekst. Teksterne vælges af eksaminator under hensyntagen til det læste pensum, dog ikke nødvendigvis fra de samme forfattere. Der gives en forberedelsestid på 30 minutter, hvorunder eksaminanden har rådighed over alle de opgivne tekster samt ordbøger og grammatik efter eget valg. Der udleveres papir til notater, der kan medbringes og bruges ved eksaminationen.

Teksten oversættes, fortolkes og oplæses. Der stilles desuden et par spørgsmål om væsentlige sider af den klassiske græske kultur. Hvis der herunder stilles et spørgsmål i kunsthistorie, skal det ske på grundlag af forelagt materiale. Der kan også forelægges materiale, der ikke har været behandlet i undervisningen.

§ 11. Oldtidskundskab.

Den sproglige linjes 1. gymnasieklasse, ny-sproglige, musiksproglige og samfundsfaglige grene samt den matematiske linje.

Formål:

Formålet er, at eleverne gennem læsning i oversættelse af nogle hovedværker (eller dele af hovedværker) af græske (romerske) forfattere og ved gennemgang af nogle værker inden for græsk (romersk) billed- og bygningskunst lærer betydningsfulde sider af antikkens kultur at kende.

Undervisningen:

Af antikke forfattere i oversættelse skal der læses mindst 2000 vers poesi, 2 dramaer og 125 sider prosa. Homer, det attiske drama og Platon skal være repræsenterede.

Af kunstværker skal der gennemgås et udvalg, der er tilstrækkeligt til at belyse hovedperioderne i den græske kunsts udvikling og give et begreb om dens karakter som helhed.

Eksamen:

Prøven er mundtlig.

Der opgives af poesi ca. 1200 vers og 1 drama; af prosa ca. 100 sider. Desuden opgives et udvalg af typiske værker af græsk (romersk) billed- og bygningskunst.

Der prøves i et sted af det opgivne litteraturpensum. Eksaminanden skal med teksten til rådighed kunne gøre rede for det forelagte steds indhold som helhed og i væsentlige enkeltheder samt placere det i den sammenhæng, hvori det hører hjemme. Eksamination i kunsthistorie skal ske på grundlag af forelagt materiale. Der kan også forelægges materiale, der ikke har været behandlet i undervisningen.

§ 12. Historie og samfundskundskab.

Formål:

Eleven skal:

- erhverve sig indsigt i samfundsforhold og menneskets rolle i samfundet i fortid og nutid, i sin egen og i fremmede kulturkredse, på såvel kulturelle, politiske og sociale som økonomiske områder,
- udvikle færdighed i kritisk analyse af samfundsproblemer og de værdiforestillinger, der knytter sig dertil, i fortid og nutid og derved erhverve sig forudsætninger for selvstændig stillingtagen til problemerne i samfundet,
- erhverve sig forudsætninger for og øvelse i at analysere og benytte historiske og samfundsvidenskabelige kilder og fremstillinger.

Undervisningen:

Af den samlede arbejdstid for historie og samfundskundskab skal 50 pct. anvendes til historie før ca. 1930, 30 pct. til historien efter ca. 1930 og 20 pct. til samfundskundskab.

Undervisningen omfatter:

1. Historie.

a. Tiden før ca. 1930.

Der skal arbejdes med 3-5 perioder eller emner, valgt således, at der foreligger en spredning i tid, geografiske områder og emneindhold.

Mindst én periode eller ét emne skal ligge før 1500, i mindst én/ét og højst to skal Danmarks og Nordens historie indgå. Ikke-europæisk stof skal indgå i mindst én periode eller ét emne.

b. Tiden efter ca. 1930.

Udviklingen efter ca. 1930 skal be-

handles alsidigt og globalt, men alle dele af stoffet kan dog ikke behandles lige grundigt; der kan i en del af undervisningstiden arbejdes med udvalgte emner. Hovedvægten skal lægges på arbejdet med tiden fra 1945 til i dag.

- Vælger man emner, hvori der indgår stof fra både tiden før og tiden efter ca. 1930, og anvendes der hertil så meget stof fra tiden før ca. 1930, at det i omfang svarer til en periode eller et emne før ca. 1930, kan en af perioderne eller et af emnerne i det ældre stof udgå. Der skal dog altid arbejdes med mindst 3 perioder eller emner før ca. 1930.

d. Speciale.

Et naturligt afgrænset emne kan udtages til specialelæsning. Der kan højst læses to specialer, ét før ca. 1930 og ét efter. Læses to specialer, skal emnerne være af forskellig art.

2. Samfundskundskab.

Der skal arbejdes med 5-7 af nedenstående områder, der vælges således, at de 3 hovedafsnit alle er repræsenteret; 2 af de valgte områder gøres til genstand for en mere dybtgående behandling.

1. Samfundets økonomiske og sociale opbygning og virke.

a. Smågrupper (familie, arbejdsplads m. m.).

b. Social inddeling, sociale afvigelser og sociale sanktioner.

c. Befolkningsstruktur, økonomisk og social lagdeling.

d. Økonomisk samfundsbeskrivelse (erhvervsstruktur, arbejdsmarkedsforhold, økonomiske grundbegreber og det økonomiske kredsløb).

e. Økonomisk politik og økonomiske samfundssystemer.

2. Strukturer og funktioner i det politiske system.

f. Kommunikation og politisk meningsdannelse.

g. Politiske holdninger og politiske idésystemer.

h. Politiske grupperinger.

i. Politiske institutioner, opbygning og funktion.

3. Internationale forhold.

- j. Udenrigspolitikens tilblivelse, herunder Danmarks udenrigspolitik.
- k. International økonomisk og politisk integration.

1. Internationale konflikter.

Eleverne gøres bekendt med de grundlæggende begreber inden for de områder, der ikke gøres til genstand for behandling.

Undervises der i samfundsfag på skolen, bør timerne i samfundskundskab placeres i 3. gymnasieklasse.

Eksamen:

Prøven er mundtlig.

Der kan vælges mellem to prøveformer:

- a. Der gives ét spørgsmål i det opgivne stof. Eksaminationstiden er ca. 20 minutter. Der gives en forberedelsestid på mindst 40 minutter, hvori eleven må benytte alle hjælpemidler, herunder egne notater.
- b. Der gives to spørgsmål i det opgivne stof. Eksaminationstiden er ca. 20 minutter. Der gives en forberedelsestid på mindst 20 minutter, hvori eleven må benytte de opgivne kilder samt atlas og årstalsliste.

Hele holdet skal vælge samme prøveform.

Elever på samfundsfaglige grene skal kun eksamineres i historie.

Eksamensopgivelserne skal omfatte:

1. Historie.

a. Tiden før ca. 1930.

En større eller to mindre perioder eller emner med tilhørende kilder. Mindst 60 sider tekster, hvoraf indtil halvdelen kan erstattes af andet kildemateriale.

b. Tiden efter ca. 1930.

En tredjedel af stoffet. Mindst 60 sider tekster, hvoraf indtil en tredjedel kan erstattes af andet kildemateriale. Danmarks historie skal indgå i opgivelserne. Mindst halvdelen af det opgivne stof skal ligge i tiden efter 1945.

Opgives der særlig mange kilder til et stofområde, kan omfanget af dette tilsvarende begrænses.

c. Speciale.

Opgives speciale før ca. 1930, bort-

falder opgivelserne under punkt 1. a. Opgives speciale i tiden efter ca. 1930, reduceres opgivelserne under punkt 1. b. til en fjerdedel af stoffet, og kildeopgivelserne kan udgå.

2. Samfundskundskab.

De to mere dybtgående behandlede områder eller et af disse samt to andre områder. Mindst 20 sider tekster og/eller statistisk materiale.

§ 13. Samfundsfag.

Den sproglige og den matematiske linjes samfundsfaglige grene.

Formål:

Formålet er, at eleverne erhverver sig kendskab til væsentlige træk i sociale systemers struktur og funktion og opnår færdighed i præcis og systematisk iagttagelse, i sammenligning af iagttagelser og i kritisk analyse af samfundsmæssige sammenhænge.

Undervisningen:

Undervisningen omfatter følgende hovedområder:

- a. Sociologi.
- b. Økonomi.
- c. Politologi.
- d. International politik.

Der skal tillige læses ét speciale.

Undervisningen skal lægges således til rette, at dens enkelte led i den udstrækning, det er fagligt hensigtsmæssigt, fremtræder som integrerede dele af en helhed. Dette kan ske ved, at en del emner tages op på tværs af hovedområderne.

Undervisningen må fortrinsvis beskæftige sig med danske forhold; men elevernes forståelse skal underbygges gennem kendskab til andre samfunds forhold.

De enkelte hovedområder vil naturligt kunne behandles i den ovenfor angivne rækkefølge. Specialet bør normalt læses i sidste klasse; der anvendes hertil ca. 40 undervisningstimer.

Gennem øvelser og arbejde med skriftlige opgaver i tilknytning til gennemgangen af de fire hovedområder er det hensigten, at eleverne skal erhverve sig de i formålet nævnte færdigheder.

Specialet, der kan vælges i tilknytning til alle hovedområder, skal godkendes af direktoratet.

Som udgangspunkt for gennemgangen af hovedområderne skal anvendes et lærebogssystem eller et andet egnet grundlag. Herudover skal arbejdet med tekst- og talmateriale af forskellig karakter udgøre en central del af undervisningen, ligesom skriftlige elevarbejder skal indgå som grundlag for denne.

Eksamener:

Der afholdes to skriftlige prøver og en mundtlig prøve.

Mindst én af de *skriftlige* prøver består af et opgavesæt, der har en sådan form, at besvarelsen skal ske på grundlag af udleveret materiale (tekster, tal o. a.) med dertil knyttede vejledende spørgsmål.

Direktoratet fastsætter omfanget af hjælpemidlerne.

Til besvarelsen af hvert af opgavesættene gives 4 eller 5 timer.

Til den *mundtlige* prøve opgives:

1. ca. 40 pct. af lærestoffet, således at alle fire hovedområder er repræsenteret,
2. i tilknytning dertil 80-120 sider tekst- og talmateriale,
3. specialet.

Til den mundtlige prøve gives der forberedelsestid. Der stilles hver elev to spørgsmål, hvoraf det ene skal falde inden for specialet eller i forbindelse med det opgivne tekst- og talmateriale. Spørgsmålene må ikke falde i samme hovedområde.

§ 14. Geografi.

Formål:

Formålet er at give eleverne indsigt i forskellige miljøer, således som de er bestemt af naturforhold, økonomi, teknologi, historisk udvikling og politisk system, at belyse samspillet mellem mennesket og de naturgivne betingelser og at skabe grundlag for en kritisk stillingtagen til omverdenen.

Undervisningen:

A. Den sproglige linjes 1. gymnasieklasse.

Undervisningen skal lægge vægt på kulturgeografien, idet geomorfologi og naturgeografiske fagområder medtages i det omfang,

der er nødvendigt for forståelsen af de kulturgeografiske forhold. Undervisningen skal især behandle befolknings- og erhvervsbeskrivelse i udvalgte regioner inden for såvel i-lande som u-lande.

Kulturgeografi. Der skal gives en grundig orientering i befolkningsfordeling og befolkningsforskydninger i nutidige samfund på global basis. Erhvervsbeskrivelsen skal samle sig om de primære, sekundære og tertiære erhverv på forskellige økonomiske niveauer.

Naturgeografi. Der gives en indføring i geomorfologi, klimatologi og plantegeografi i det omfang, der er nødvendigt for forståelsen af de naturgivne betingelser, hvorunder menneskelivet udfolder sig.

B. Den sproglige linjes samfundsfaglige gren, 2. og 3. gymnasieklasse.

I undervisningen skal der lægges vægt på den økonomiske, historisk-politiske og teknologiske udvikling i såvel i-lande som u-lande. Desuden uddybes udvalgte emner inden for demografi, erhvervsbeskrivelse, arealudnyttelse i by og på land samt u-landsproblemer.

Der skal i undervisningen tilstræbes en uddybning af den viden og forståelse, der er erhvervet i 1. gymnasieklasse, især med henblik på migrationer og urbaniseringen, samfundets infrastruktur samt ændringer i erhvervsstrukturen.

Eleverne indføres desuden i hovedtrækene af verdenshandelen til belysning af internationale, økonomiske relationer.

Mindst 25 pct. af undervisningstiden skal medgå til behandlingen af selvvalgte emner inden for kulturgeografien.

C. Den matematiske linjes matematisk-fysiske gren, 2. gymnasieklasse.

I undervisningen skal der ske en analyse af udvalgte regioner inden for såvel i-lande som u-lande. Hovedvægten skal lægges på kulturgeografien, idet de naturgeografiske fagområder medtages i det omfang, der er nødvendigt for forståelsen af denne.

Kulturgeografi. Der gives en grundig orientering i befolkningsfordeling og befolkningsforskydninger i nutidige samfund på global basis. Erhvervsbeskrivelsen skal samle sig om de primære, sekundære og tertiære erhverv på forskellige økonomiske niveauer.

I de udvalgte regioner belyses befolknings- og erhvervsforhold, bebyggelsesgeografi og infrastruktur.

Naturgeografi. Der gives en indføring i geomorfologi, klimatologi og plantegeografi i det omfang, der er nødvendigt for forståelsen af de naturgivne betingelser, hvorunder menneskelivet udfolder sig.

Mindst 25 pct. af undervisningstiden skal medgå til behandling af et selvvalgt emne.

D. Den matematiske linjes samfundsfaglige og naturfaglige grene, 2. og 3. gymnasieklasse.

Hovedvægten i undervisningen lægges på den økonomiske, historisk-politiske og teknologiske udvikling i såvel i-lande som u-lande, og undervisningen skal omfatte aktuelle befolkningsproblemer som migration, urbanisering og ændringer i erhvervsstruktur.

Eleverne indføres desuden i hovedtrækkene af verdenshandelen til belysning af internationale, økonomiske relationer.

I undervisningen indgår beskrivelse og analyse af udvalgte regioner i både i-lande og u-lande. I regionerne belyses udvalgte emner inden for demografi, erhvervsbeskrivelse, arealudnyttelse i by og på land, samfundets infrastruktur og u-landsproblemer.

Der gives en indføring i geomorfologi, klimatologi og plantegeografi i det omfang, der er nødvendigt for forståelsen af de naturgivne betingelser, hvorunder menneskelivet udfolder sig.

Mindst 25 pct. af undervisningstiden skal medgå til behandling af selvvalgte emner.

Eksamen:

Prøven er mundtlig, og der gives ét spørgsmål inden for de behandlede emner. Eleven har forberedelsestid til iagttagelse af det udleverede materiale — atlas, kortblade, diagrammer, tabeller m. m. — som eksaminator agter at anvende som udgangspunkt for eksaminationen. Også oplysninger fra elevens arbejdshæfte kan inddrages i samtalen.

§ 15. Biologi.

A. Den sproglige linje og den matematiske linjes matematisk-fysiske gren og samfundsfaglige gren.

Formål:

Undervisningen har til formål at udvikle

elevernes evne til at formulere og løse biologiske problemer og til kritisk og analytisk at følge en biologisk tankegang og arbejdsmetode, således at biologisk metode og viden kan anvendes på både individuelle og samfundsmæssige problemer.

Undervisningen:

Faget er eksperimentelt, og integrerede elevforsøg skal anvendes i det omfang, praktiske forhold tillader det. Over eksperimenterne føres laboratoriejournal, og på grundlag heraf udarbejdes et antal rapporter, som fremlægges til eksamen. Gennem samtaler og diskussioner skal de biologiske emner, der behandles, motiveres og uddybes.

Undervisningen omfatter:

1. Introduktion på ca. 3 timer, hvor eleverne orienteres om og sammen med læreren diskuterer fagets metoder og indhold samt de valgmuligheder, der er i årets løb.
2. Livsytringer på forskellige organisationsniveauer.
Stofoptagelse, -transport, -omdannelse og -udskillelse, energiomsætninger, irritabilitet, bevægelse, forplantning, auto-reguleringer og genetik.
Hovedvægten lægges på nogle få af emnerne.
3. Økologi.
Eksempler på emner, der kan behandles: Habitat, økosystemer, stofkredsløb, biosfæren, energetiske forhold, artsdiversitet, stofproduktion, successioner, fødenet, adfærdsbiologi og populationsbetragtninger.
4. Menneskets formering.
Forplantningen, prævention, fostrets udvikling, fødsel, barnets første leveår, kønssygdomme.
- 5a. En uddybning af et eller flere økologiske emner eller
- 5b. Mennesket.
Et eller flere emner fra menneskets biologi, f. eks. menneskets genetik, menneskets nervesystem og dets funktion, arbejdsfysiologi, udvalgte sygdommes biologi, ernæring, stofmisbrug, alderdomsprocesser, forurenings virkning på mennesket.

6. Aktuelle biologiske problemer af større betydning for samfundet.
7. Et eksperimentelt betonet speciale, varighed 10-18 timer, hvor eleverne i den udstrækning, praktiske forhold tillader det, vælger individuelt. En hel klasse kan vælge samme emne, og der kan arbejdes i grupper.

Eksamen:

Prøven er mundtlig.

Der opgives det læste pensum.

B. Den matematiske linjes naturfaglige gren.

Formål:

Undervisningen har til formål at udvikle elevernes evne til at formulere og løse biologiske problemer og til kritisk og analytisk at følge en biologisk tankegang og arbejds-metode, således at biologisk metode og viden kan anvendes på både individuelle og samfundsmæssige problemer.

Undervisningen:

Faget er eksperimentelt, og integrerede elevforsøg skal anvendes i det omfang, praktiske forhold tillader det. Over eksperimenterne føres laboratoriejournal, og på grundlag heraf udarbejdes et antal rapporter, som fremlægges til eksamen. Gennem samtaler og diskussioner skal de biologiske emner, der behandles, motiveres og uddybes.

Undervisningen omfatter:

1. Introduktion på ca. 3 timer, hvor eleverne orienteres om og sammen med læreren diskuterer fagets metoder og indhold.
2. Biofysik og biokemi indgår i behandlingen af biologiske emner for at give en større forståelse af grundlæggende biologiske principper.
3. Principperne for den systematiske inddeling af plante- og dyreriget belyses ved udvalgte eksempler. Hvirveldyrklasserne og eksempler fra palæontologien skal inddrages.
4. Mikrobiologi skal omfatte mikroorganismernes betydning som nedbrydere og led i stof- og energikredsløb, som

sygdomsfremkaldere og som forskningsobjekter i den moderne biologi.

5. Livsytringer på forskellige organisationsniveauer.

Stofproduktion, -optagelse, -transport, -omdannelse og -udskillelse, energiomsætninger, irritabilitet, bevægelse, forplantning og autoreguleringer.

Eksempler hentes fra såvel plante- som dyreriget, herunder mennesket. Som gennemgående træk i undervisningen fremhæves struktur-funktionsrelationen og opretholdelse af balance. Gennemgangen af dette emne skal desuden give eksempler til belysning af andre sider af biologien, specielt evolution og økologi.

6. Formering og fosterudvikling.

De forskellige former for formering. Individudvikling med hovedvægt på chordater. Embryologisk induktion. I forbindelse hermed behandles menneskets formering: Forplantning, prævention, fostrets udvikling, fødsel, barnets første leveår samt kønssygdomme.

7. Økologi.

Eksempler på emner, der bør behandles: Habitat, økosystemer, stofkredsløb, biosfæren, energetiske forhold, produktion, artsdiversitet, successioner, fødenet og populationsbetragtninger.

8. Etologi.

Eksempler på adfærdsformer hos dyr behandles.

9. Arvelighedslære skal omfatte geno- og fænotyper, gener og kromosomer, geners kemi og funktion, genmutationer, kromosomale afvigelser, kønskromosomer, kønsbestemmelse, kønsbunden arv, populationsgenetik, træk af menneskets arvelighedsforhold samt menneskets populationsgenetik.

10. Evolutionslære.

Eksempler på evolution hentes fra biokemi, cellebiologi, genetik, systematik, embryologi, sammenlignende anatomi og palæontologi. Ældre teorier om arternes opståen omtales.

11. Aktuelle biologiske problemer af større betydning for samfundet.

12. Mennesket.

Et eller flere emner fra menneskets biologi, f. eks. arbejdsfysiologi, udvalgte sygdommes biologi, ernæring, stofmisbrug,

alderdomsprocesser, forurenings virkning på mennesket.

13. Speciale.

Som speciale kan vælges enten et emne, der berører flere af biologiens discipliner, eller et emne, som uddyber et enkelt område inden for en disciplin. Varighed ca. 30 timer

Specialet kan være eksperimentelt betonet eller af litteraturkritisk karakter. I den udstrækning, praktiske forhold tillader det, vælger eleverne individuelt. En hel klasse kan vælge samme speciale, og der kan arbejdes i grupper.

Af ovenstående emner kan nogle læses kursorisk.

Emnerækken angiver ikke den rækkefølge, hvori stoffet skal læses.

Eksamen:

Der afholdes to skriftlige prøver og en mundtlig prøve.

Direktoratet fastsætter pensum til de skriftlige prøver.

De *skriftlige* prøver omfatter:

- a. En prøve, hvortil der gives fire timer. Mellem et antal forelagte opgaver skal eleven vælge én.
- b. En prøve, hvortil der gives tre timer. Eleven skal besvare et antal spørgsmål, valgt mellem et større antal forelagte spørgsmål.

Til den *mundtlige* prøve opgives en del af det læste pensum svarende i omfang til pensum til den skriftlige prøve.

§ 16. Kemi.

Den matematiske linje.

Formål:

Formålet er at give eleverne kendskab til kemiske arbejdsmetoder, fænomener og love og at meddele et indtryk af kemiens anvendelse og samfundsmæssige betydning.

Undervisningen:

Undervisningen omfatter:

1. Almen kemi.

Atomere, molekyler og ioner. Det periodiske system. Kemisk binding, herunder molekylernes rumlige opbygning. Fortyndede opløsningers egenskaber. Reaktionskinetik og ligevægtslære. Syre-baseprocesser. Redoxprocesser.

2. Uorganisk og organisk kemi.

De vigtigste grundstoffer og nogle af deres forbindelser. Herunder skal carbonforbindelserne medtages med henblik på bindingstyper, nomenklatur og de vigtigste funktionelle grupper (f. eks. hydroxyl, carbonyl, carboxyl, amino) samt de vigtigste reaktionstyper.

3. Valgfrit stof.

Gennemgangen af de under 1 og 2 nævnte emner bør optage ca. 75 pct. af undervisningstiden. Den resterende del bør anvendes til at uddybe et eller flere af de ovenfor nævnte emner eller til at beskæftige sig med andre områder af kemien.

Undervisningen skal indeholde teoretiske problemstillinger, demonstrationsforsøg og elevforsøg. De eksperimentelle elementer skal indtage en fremtrædende plads i undervisningen og skal hvile på kvantitative og kvalitative iagttagelser, således at eleverne herved får kendskab til generelle kemiske lovmæssigheder.

Eksamen:

Prøven er mundtlig.

Til prøven opgives et pensum, der udgør halvdelen af det læste stof inklusive demonstrationer, elevforsøg og valgfrit stof.

Det opgivne pensum skal udvælges således, at det giver et alsidigt billede af undervisningen.

Der gives eleverne ca. 20 minutters forberedelsestid til prøven. I forberedelsestiden må eleven anvende lærebog, duplikerede noter, egen journal og egne notater.

Ved prøven skal der lægges vægt på at undersøge, om eleven er i stand til at anvende sin kemiske viden. Eksamensspørgsmålene må ikke være snævert afgrænsede til enkelte sider i lærebogen. Demonstrationsforsøg og elevforsøg kan indgå i eksaminationen, men hovedvægten skal i så fald lægges på, at eleven forstår den teoretiske baggrund for forsøget.

Den enkelte elev prøves i ét spørgsmål inden for det opgivne pensum.

§ 17. Fysik.

Den matematiske linje.

Formål:

Formålet er:

at give eleven en sikker forståelse af cen-

trale områder af den klassiske og moderne fysik,
at give eleven en orientering i andre dele af fysikkens arbejdsområder.

A. Den matematisk-fysiske gren.

Undervisningen:

Undervisningen sigter mod:

1. at give eleven et grundlag, som eleven kan arbejde videre på inden for alle de områder, hvor den naturvidenskabelige arbejdsmetode anvendes,
2. at give eleven indsigt i den naturvidenskabelige tænkning og derigennem give en kritisk holdning til de fysiske problemer.

Dette søges opnået:

- a. gennem et arbejde med teoretiske og eksperimentelle problemstillinger,
- b. ved løsning af simple numeriske opgaver,
- c. ved beskæftigelse med valgfrie emner.

De centrale områder fastlægges nærmere gennem et af direktoratet udsendt kompendium.

Eksamen:

Der afholdes en skriftlig og en mundtlig prøve.

Den skriftlige prøve:

Der gives 4 timer til prøven. Det ovennævnte kompendium udformes på en sådan måde, at det angiver det stofområde, hvori der vil kunne stilles opgaver. Ved besvarelsen af opgaverne er det tilladt eleven at benytte følgende hjælpemidler: Logaritmetabel, regnestok samt de af direktoratet udsendte kompendier i fysik og matematik.

Den mundtlige prøve:

Der opgives et pensum, som er en tredjedel af det læste stof, og desuden opgives 15 af de udførte praktiske øvelser. Rapporter over alle de udførte øvelser fremlægges. Eksamenspensum bør vælges ligeligt fra det læste stof. De opgivne øvelser vælges såvel inden for som uden for det opgivne pensum.

Den enkelte elev prøves i to spørgsmål, ét i det opgivne pensum og ét i de opgivne øvelser. Der gives eleven en forberedelsestid på ca. 30 minutter. I forberedelsestiden må eleven anvende egne rapporter, øvelsesvejledning og kompendium.

B. Den matematisk-samfundsaglige og den matematisk-naturfaglige gren.

Undervisningen:

Undervisningen sigter mod:

1. at give eleven et grundlag, som eleven kan arbejde videre på inden for alle de områder, hvor den naturvidenskabelige arbejdsmetode anvendes,
2. at give eleven indsigt i den naturvidenskabelige tænkning og derigennem give en kritisk holdning til de fysiske problemer.

Dette søges opnået gennem et arbejde med teoretiske og eksperimentelle problemstillinger med tilknyttede numeriske eksempler.

De centrale områder fastlægges nærmere gennem et af direktoratet udsendt kompendium.

Eksamen:

Prøven er mundtlig.

Der opgives et pensum på ca. en tredjedel af det læste stof og de hertil hørende elevøvelser. Rapporter over alle elevøvelser fremlægges. Den enkelte elev prøves i ét spørgsmål, i hvilket løsning af et numerisk problem eller gennemgang af en elevøvelse kan indgå i tilknytning til teorien.

Der gives til prøven en forberedelsestid på ca. 20 minutter, hvori eleven kan benytte sig af lærebog, egne journaler og noter, rapporter og kompendium.

§ 18. Matematik.

I. Den matematiske linje.

Formål:

Undervisningen har til formål:

- at give eleverne kendskab til en række fundamentale matematiske begreber, tankegange og metoder,
- at opøve eleverne i anvendelse af matematiske begreber, tankegange og metoder til formulering, analyse og løsning af problemer inden for forskellige fagområder,
- at opøve klarhed og logisk sammenhæng i bevisførelse og udtryksform,
- at udvikle fantasi og opfindsomhed,
- at give en forståelse af og evne til kritisk at analysere den måde, hvorpå matematikken anvendes inden for forskellige fagområder.

A. 1. gymnasieklasse og den matematisk-fysiske gren.

Undervisningen:

Theoretiske matematiske strukturer kan opbygges på grundlag af velformulerede problemer. Undervisningen kan omfatte problemstillinger fra økonomi, biologi, fysik, sociologi, teknik, databehandling, informationsteori, psykologi, sprog, kemi m.m.

I 1. gymnasieklasse kan sædvanligvis kun fælles emner fra linjens forskellige grene behandles. På den enkelte skole skal lærerne i 1. gymnasieklasse koordinere arbejdet, således at eleverne møder på de forskellige grene med samme grundlag.

Undervisningen omfatter:

1. Almene hjælpebegreber fra mængdelære og algebra.
Mængde, delmængde, komplementærmængde, foreningsmængde, fællesmængde, mængdedifferens.
Ækvivalensrelation, ordensrelation.
Afbildning af en mængde ind i og på en mængde (funktionsbegrebet), éntydig afbildning, invers afbildning (omvendt funktion), sammensætning af afbildninger (sammensat funktion). Kompositionsregel; begreberne gruppe, undergruppe, isomorfi.
2. Hele, rationale og reelle tal.
De naturlige tal. Induktionsaksiomet.
Primtal. Største fælles divisor.
Restklasser. Rationale og reelle tal (regne-regler); de reelle tals ordning.
Øvre og nedre grænse.
Absolut (numerisk) værdi.
3. Kombinatorik, sandsynlighedsregning og statistik.
Kombinationer og permutationer, binomialformlen.
Endelige sandsynlighedsfelter. Additions- og multiplikationssætninger. Binomialfordelingen.
Stokastisk variabel. Middelværdi og spredning.
4. Ligninger og uligheder.
Ligninger og uligheder af første og anden grad med én ubekendt. Ligninger og uligheder af første grad med to ubekendte Simple eksempler på andre ligninger.
5. Plangeometri.
Det retvinklede koordinatsystem. Koor-

dinatskifte. Vektorer og deres koordinater. Regning med vektorer, herunder to vektorers skalære produkt.

Den rette linies analytiske fremstillinger. Afstande og vinkler.

Cirkelns analytiske fremstillinger.

Areal af trekant og parallelogram.

Definition af parabel, ellipse og hyperbel.

Afbildninger af planen på sig selv. Parallelforskydning, drejning, spejling, multiplikation og sammensætning af disse afbildninger. Ret affinitet.

6. Elementære funktioner.

Den lineære funktion af én variabel.

Den lineære funktion af to variable. Ni-veaulinjer.

Polynomier i én variabel, herunder deres faktoropløsning, højeste antal rødder, bestemmelse af rationale rødder i polynomier med hele koefficienter.

Brudne rationale funktioner af én variabel.

Logaritmefunktionerne, den logaritmiske skala, regnestokkens og logaritmetabelens brug.

Eksponentialfunktionerne, potensfunktionerne.

De trigonometriske funktioner, additionsformlerne, de logaritmiske formler. De trigonometriske funktioners anvendelse ved behandlingen af den retvinklede trekant.

7. Infinitesimalregning.

Grænseværdibegrebet.

Kontinuitet og differentiabilitet af en reel funktion af én reel variabel.

Kontinuitet og differentiabilitet af en vektorfunktion af én reel variabel (tangentevektor).

Regneregler for differentiation. Differentialer.

Det bestemte integral som grænseværdi for summer.

Det ubestemte integral.

Regneregler for bestemte og ubestemte integraler, herunder partiel integration og integration ved substitution.

8. Anvendelser af infinitesimalregningen.

Bestemmelse af funktioners værdimængde og monotoniforhold.

Simple eksempler på bestemmelse af funktioners asymptotiske egenskaber.

Tegning af plane kurver bestemt ved

eksplicit givne funktioner eller ved simple parameterfremstillinger.
Bestemmelse af arealer og rumfang ved integration.
Simple differentialligninger.

9. Valgfrit emne.

Eksamen:

Der afholdes to skriftlige prøver og en mundtlig prøve.

Til hver af de *skriftlige* prøver gives ét sæt opgaver. Hvert opgavesæt består af et antal (sædvanligvis 4-7) obligatoriske opgaver med enkel problemstilling samt af to opgaver, mellem hvilke den enkelte eksaminand vælger frit, idet kun én af disse to opgaver kan afleveres til bedømmelse. Til besvarelse af hvert opgavesæt gives fire timer.

Direktoratet fastsætter omfanget af hjælpemidlerne.

Opgaverne kan stilles i alle dele af pensum med undtagelse af det valgfri emne.

Opgivelserne til den *mundtlige* prøve skal i omfang svare til ca. halvdelen af det læste pensum. Opgivelserne skal blandt andet indeholde centrale dele af det valgfri emne.

Eksamensspørgsmålene udtages fra alle dele af det opgivne pensum.

Der gives hver eksaminand to spørgsmål. Til begge spørgsmål gives forberedelsestid med alle hjælpemidler. Andet spørgsmål kan være et oversigtsspørgsmål, hvor der ikke kræves selvstændig fremstilling.

B. 1. gymnasieklasse og den samfundsfaglige og naturfaglige gren.

Undervisningen:

Teoretiske matematiske strukturer kan opbygges på grundlag af velformulerede problemer. Undervisningen kan omfatte problemstillinger fra økonomi, biologi, fysik, sociologi, teknik, databehandling, informationsteori, psykologi, sprog, kemi m. m.

I 1. gymnasieklasse kan sædvanligvis kun fælles emner fra linjens forskellige grene behandles. På den enkelte skole skal lærerne i 1. gymnasieklasse koordinere arbejdet, således at eleverne møder på de forskellige grene med samme grundlag.

Undervisningen omfatter:

1. Almene begreber fra mængdelære.
Mængde, delmængde, komplementærmængde, foreningsmængde, fællesmængde, mængdedifferens.
Ækvivalensrelation.
Afbildning af en mængde ind i og på en mængde (funktionsbegrebet), éentydig afbildning, invers afbildning (omvendt funktion), sammensætning af afbildninger (sammensat funktion).
2. Hele, rationale og reelle tal.
De naturlige tal. Induktionsaksiomet.
Rationale og reelle tal (regneregler).
De reelle tals ordning.
Absolut (numerisk) værdi.
3. Kombinatorik, sandsynlighedsregning og statistik.
Kombinationer og permutationer, binomialformlen.
Endelige sandsynlighedsfelter. Additions- og multiplikationssætninger.
Binomialfordelinger. Stokastisk variabel.
Beregning af middelværdi og spredning.
Normalfordelingen.
Eksempler hentet fra andre fagområder.
4. Ligninger og uligheder.
Ligninger og uligheder af første og anden grad med én ubekendt. Ligninger og uligheder af første grad med to ubekendte.
Simple eksempler på andre ligninger.
5. Plangeometri.
Det retvinklede koordinatsystem.
Vektorer og deres koordinater.
Regning med vektorer, herunder to vektorers skalære produkt.
Den rette linies analytiske fremstillinger.
Afstand.
Cirkelns analytiske fremstillinger.
Areal af trekant og parallelogram.
6. Elementære funktioner.
Den lineære funktion af én variabel.
Polynomier i én variabel, herunder deres faktoropløsning.
Brudne rationale funktioner af én variabel.
Logaritmfunktionerne, den logaritmiske skala, regnestokkens og logaritmetabelens brug.
Eksponentialfunktionerne, potensfunktionerne.
De trigonometriske funktioner, additionsformlerne, de logaritmiske formler.

De trigonometriske funktioners anvendelse ved behandlingen af retvinklede trekanter.

7. Infinitesimalregning.

Beskrivelse af grænseværdibegrebet og kontinuitet af en reel funktion af én reel variabel.

Differentiabilitet af en reel funktion af én reel variabel.

Regneregler for differentiation.

Det approximerende førstegradspolynomium, differentialer.

Det bestemte integral som grænseværdi for summer.

Det ubestemte integral.

Regneregler for bestemte og ubestemte integraler, herunder partiel integration og integration ved substitution.

8. Anvendelse af infinitesimalregningen.

Bestemmelse af funktioners værdimængde og monotoniforhold.

Simple eksempler på bestemmelse af funktioners asymptotiske egenskaber.

Tegning af plane kurver bestemt ved eksplicit givne funktioner.

Bestemmelse af arealer og rumfang ved integration.

Eksamen:

Der afholdes en skriftlig og en mundtlig prøve.

Til den *skriftlige* prøve gives et opgavesæt, der består af et antal (4-7) obligatoriske opgaver med enkel problemstilling samt af to opgaver, mellem hvilke den enkelte eksaminand vælger frit, idet kun én af disse to opgaver kan afleveres til bedømmelse.

Til besvarelse af opgavesættet gives fire timer.

Direktoratet fastsætter omfanget af hjælpemidlerne.

Opgaverne kan vælges fra alle dele af pensum.

Opgivelserne til den *mundtlige* prøve skal i omfang svare til ca. halvdelen af det læste pensum.

Eksamensspørgsmålene udtages fra alle dele af det opgivne pensum.

Der gives hver eksaminand to spørgsmål. Til begge spørgsmål gives forberedelsestid med alle hjælpemidler. Andet spørgsmål kan være et oversigtsspørgsmål, hvor der ikke kræves selvstændig fremstilling.

II. Den sproglige linje.

Formål:

Undervisningen har til formål at opøve eleverne i anvendelsen af matematisk tankegang, metode og viden til formulering, analyse og løsning af problemer på forskellige områder.

Undervisningen skal endvidere give eleverne en elementær forståelse af og evne til kritisk at analysere den måde, hvorpå matematikken anvendes inden for forskellige fagområder.

Undervisningen:

Undervisningen omfatter:

1. Almene begreber fra mængdelære. Mængde, delmængde, komplementærmængde, foreningsmængde, fællesmængde, mængdedifferens. Afbildning af en mængde ind i og på en mængde (funktionsbegrebet), éentydig afbildning, invers afbildning (omvendt funktion), sammensætninger af afbildninger (sammensat funktion). Forskellige midler til beskrivelse af reelle funktioner.
2. Elementære funktioner. Den lineære funktion af én variabel. Polynomier i én variabel. Logaritmefunktionerne, den logaritmiske skala, regnestokkens og logaritmetabellens brug. Eksponentialfunktionerne. De trigonometriske funktioner, overgangsformler. De trigonometriske funktioners anvendelse ved den retvinklede trekants behandling.
3. Infinitesimalregning. Differentialkvotient. Det approximerende førstegradspolynomium. Regneregler for differentiation. Undersøgelse af funktioners variation. Det bestemte integral som grænseværdi for summer. Det ubestemte integral. Regneregler for bestemte og ubestemte integraler. Eksempler på størrelses bestemmelse ved integration.
4. Kombinatorik og sandsynlighedsregning. Kombinationer og permutationer. Endelige sandsynlighedsfelter. Eksemp-

ler på sandsynlighedens beregning på kombinatorisk grundlag.

Eksamen:

Prøven er mundtlig.

Opgivelserne skal i omfang svare til ca. halvdelen af det læste pensum. De centrale dele af det læste stof skal med rimelig vægt indgå i opgivelserne.

Eksamensspørgsmålene udtages fra alle dele af det opgivne pensum.

Der gives ét spørgsmål til hver eksaminand.

Der gives forberedelsestid.

§ 19. Legemsøvelser.

Formål:

Formålet er:

- at bringe eleverne i god kondition, styrke deres muskler og opøve deres bevægelsesfunktioner,
- at motivere eleverne for at være i god form, fremme deres bevægelsesglæde og stimulere dem til fortsat fysisk aktivitet,
- at udvikle elevernes samarbejdsevne og forståelse af fair play.

Undervisningen:

Undervisningen omfatter:

1. Grundtræning:

- a. Opvarmningsprogrammer omfattende enkle, totalitetsprægede øvelser for kroppens vigtigste led og muskelgrupper.
- b. Konditionstræning, træning af muskeludholdenhed og muskelstyrke samt opøvelse og vedligeholdelse af ledenes naturlige bevægelighed.

2. Arbejdsteknik:

Grundprincipperne for rigtige arbejdsstillinger, siddende og stående, samt løfte-, bære-, trække- og skubbeteknik.

3. Specialidrætter:

Der bør lægges vægt på såvel individuelle idrætsgrene som holdidrætter, som eleverne kan dyrke efter endt skolegang. Blandt sådanne kan nævnes: atletik, badminton, basketball, fodbold, håndbold, volleyball, redskabsgymnastik, rytmisk gymnastik, orienteringsløb, svømning og vinteridrætter.

Eksamen:

Der afholdes ikke prøve i faget.

§ 20. Musik.

A. Alle linjer og grene bortset fra den musiksproglige gren.

Formål:

Undervisningens formål er gennem et intensivt arbejde med musikalske problemer at give en alsidig orientering om musikken som et kunstnerisk og socialt kulturfænomén.

Undervisningen:

Der arbejdes både med ældre og nyere stof, og der bør lægges særlig vægt på den helt aktuelle musik, herunder også rytme- og improvisationspræget musik.

Musikkens samhörighed med andre fag bør betones, og mulighederne for tværfagligt samarbejde udnyttes.

De naturlige stof- og arbejdsområder er musiklære, gennemgang af værker, enstemmig og flerstemmig sang samt sammenspil.

Eksamen:

Der afholdes ingen prøve, men en koncert i forårshalvåret.

B. Den sproglige linjes musiksproglige gren.

Formål:

Undervisningens formål er at uddybe den almene undervisning, som er givet i 1. gymnasieklasse, på en sådan måde, at eleverne bevidst kan opleve og med støtte i nodebilledet give en analytisk redegørelse for et musikværks forløb.

Undervisningen:

Intensivt gennemgås 10, ekstensivt 20 hele værker eller fuldstændige enkeltsatser, valgt således, at de tilsammen repræsenterer de vigtigste former, genrer, stilarter og komponister fra middelalderen op til vore dage. En del af de ekstensivt gennemgæede værker kan vælges ud fra ønsket om at belyse særlige emner. I en vis udstrækning kan de værker, som behandles ekstensivt, gennemgås ved formhøring.

For at give eleverne de nødvendige midler i hænde til en kunstnerisk og faglig fortolkning af værkerne gives der en videregående undervisning i sang, horelære og musikteori.

Undervisningen i musikteori omfatter vokalharmonisering samt mindst én af følgende fire discipliner:

- a. Palestrinakontrapunkt.
- b. Instrumentalbearbejdelse af en barokmelodi.
- c. Instrumentalbearbejdelse af en rokokoe eller wiener-klassisk melodi.
- d. Instrumental og/eller vokal bearbejdelse af en folkelig melodi.

Eksamen:

Der afholdes to skriftlige prøver og en mundtlig prøve.

De *skriftlige* prøver omfatter:

- a. En firetimers prøve i koralkomponering.
- b. En firetimers prøve i en af de øvrige musikteoretiske discipliner.

Den *mundtlige* prøve omfatter:

- a. Eksamination i et af de 10 opgivne intensivt gennemgåede værker eller i en del af et sådant.
- b. Eksamination i et ikke-gennemgået værk eller i en del af et sådant.
- c. Foredrag uden akkompagnement af en af 30 opgivne sange, valgt af censor, og foredrag af en selvvalgt sang med eller uden akkompagnement.
- d. En eller to opgaver i sang fra bladet.
- e. En opgave i rytmegengivelse.

Til de under a, b, og e nævnte prøver gives en samlet forberedelsestid på 45 minutter. Til det ikke-gennemgåede værk skal eleven have udleveret både noder og afspilningsmateriale.

§ 21. Formning og kunstforståelse.

Formål:

Formålet er at vække og udvikle elevernes sans for arkitektur, skulptur, maleri og andre former for billedkunst.

Undervisningen:

Grundlaget for indføringen i billedkunsten er normalt elevernes aktive beskæftigelse med formning; derigennem lærer de de vigtigste materialer og teknikker at kende og får lejlighed til at arbejde med simple og almindeligt forekommende formproblemer.

Eksamen:

Der afholdes ikke prøve i faget, men en udstilling i forårshalvåret.

§ 22. Idéhistorie.

Både af hensyn til gymnasiets almindelige formål og af hensyn til, at dets undervisning skal forberede til videregående studier, er det af betydning, at eleverne får mulighed for at se samspillet mellem fagene og det historiske perspektiv bag såvel fortidige som aktuelle problemstillinger. Til støtte herfor skal eleverne have en bog, som gør rede for de ideer, der har spillet en væsentlig rolle i vor kultur. Denne bog forudsættes læst af eleverne i løbet af gymnasietiden, og det anbefales, at faglærerne i så vid udstrækning som muligt belyser de sider af fremstillingen, som har berøring med deres fag.

Der skal ikke prøves specielt i dette stof til eksamen.

§ 23. Uddannelses- og erhvervsorientering.

Denne har til formål at hjælpe eleverne med at forberede deres valg af uddannelse og erhverv ved at give dem kendskab til valgmulighederne og bistå dem med at skaffe sig klarhed over egne forudsætninger og de praktiske problemer, der knytter sig til at træffe et sådant valg og føre det ud i livet. Det indgår tillige i dens formål at give eleverne et orienterende kendskab til erhvervslivet og at modvirke fordomme og vaneforestillinger om erhvervsforhold. Uddannelses- og erhvervsorienteringen i gymnasiet må tilrettelægges således, at den bygger videre på den erhvervsorientering, som eleverne har modtaget i 7. skoleår og i 2. realklasse. Det forudsættes, at eleverne dels gennem denne undervisning, dels gennem undervisningen i samfundskundskab i gymnasiet modtager en almindelig samfundsorientering, således at uddannelses- og erhvervsorienteringen i gymnasiet kan samle sig om de problemer, der har direkte interesse for elevernes uddannelses- og erhvervsvalg.

For at muliggøre tilrettelæggelsen af en systematisk undervisning er det nødvendigt, at der afsættes et bestemt timetal dertil, og at det allerede ved skoleårets begyndelse er fastsat, hvilke timer der skal anvendes. Der gives mindst 14 timers uddannelses- og erhvervsorientering i løbet af de tre gymnasieår.

Der gives herudover mindst 6 timers studieteknik i løbet af 1. gymnasieklasse med hovedvægten i begyndelsen af studieåret. Timerne i studieteknik kan gives af læreren i uddannelses- og erhvervsorientering eller af en anden lærer.

Det overlades til den enkelte skole at bestemme, hvilke timer der skal anvendes til undervisningen, idet der dog må tilstræbes en nogenlunde jævn fordeling over fagene.

§ 24. Fællestimer.

Formålet med fællestimer er på tværs af delingen i linjer, grene og klasser — og under friere former, end det er muligt inden for den pensabundne undervisning — at give skolens elever adgang til kunstneriske oplevelser (oplæsning, koncerter og lignende), indføring i særlige emnekredse og i aktuelle problemer samt orientering om nye perspektiver inden for kunst, videnskab og politik.

Fællestimerne anvendes dels til fællesarrangementer for eleverne, dels til gruppearrangementer. Elevernes deltagelse i fællesarrangementerne, hvoraf der skal holdes mindst 8 i løbet af skoleåret, er obligatorisk, medens deltagelsen i en gruppe er frivillig. Når en elev har meldt sig til en gruppe, er han dog forpligtet til at følge dens arbejde.

Fællesarrangementerne kan etableres inden for skolens almindelige timeplan, medens gruppearrangementerne skal planlægges således, at de deltagende elever ikke heraf forhindres i at følge deres obligatoriske undervisning.

Fællestimer bør så vidt muligt tilrettelægges med henblik på samarbejde med anden undervisning på skolen.

III. Almindelige bestemmelser.

§ 25. Ved begyndelsen af undervisningen skal læreren enten sammen med eleverne udarbejde en plan for arbejdet i efterårshalvåret eller gøre eleverne bekendt med en sådan plan. For de senere faser i undervisningen gælder, at læreren og eleverne i fællesskab planlægger arbejdet. Læreren og eleverne drøfter regelmæssigt undervisningen.

Stk. 2. Eksamensopgivelser udvælges i samråd med eleverne.

§ 26. Ved sider forstås overalt i denne bekendtgørelse normalsider. Hvor intet andet er anført, omfatter en normalside prosa 1300 bogstaver og en normalside poesi 30 verslinjer.

§ 27. Samtidig med ansøgningen om optagelse i 1. gymnasieklasse skal det oplyses, hvilken linje ansøgeren ønsker at følge, og om han, såfremt russisk er optaget på skolens timeplan, ønsker undervisning i dette fag i stedet for i fransk. Hvis han vælger den matematiske linje, skal han endvidere oplyse, om han ønsker undervisning i engelsk eller tysk.

Stk. 2. Senest den 15. april skal eleverne i 1. gymnasieklasse meddele, hvilken af de på skolens timeplan optagne grene de ønsker at følge efter oprykningen i 2. gymnasieklasse, og om de i stedet for musik ønsker undervisning i formning og kunstforståelse, såfremt dette fag er optaget på skolens timeplan. Elever, der vælger musikproglig gren, kan dog ikke vælge formning og kunstforståelse.

Stk. 3. En skole kan kun optage undervisning på en ny gren eller i et nyt valgfrit fag, når mindst 10 elever har meldt sig til en sådan undervisning.

§ 28. Oprettelsen af den musiksproglige gren, de samfundsfaglige grene og den naturfaglige gren og optagelse på timeplanen af russisk samt formning og kunstforståelse kræver første gang godkendelse fra direktoratet. Ansøgning herom med oplysning om, hvilke lærere der skal varetage undervisningen, deres kvalifikationer og de lærebøger, der agtes anvendt, samt om, hvor mange elever der har meldt sig til den særlige undervisning, indsendes inden den 15. maj.

§ 29. De årlige fag- og timefordelingsplaner samt eksamensopgivelserne skal godkendes af direktoratet.

§ 30. Undervisningsdirektøren for gymnasieskolerne og højere forberedelseksamen bemyndiges til i særlige tilfælde at tildele afvigelser fra de givne regler.

Stk. 2. Undervisningsdirektøren for gymnasieskolerne og højere forberedelseksamen bemyndiges til at fastsætte nærmere

retningslinjer for gennemførelsen af denne bekendtgørelse.

§ 31. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. august 1971, for så vidt angår de gymnasieklasser, der påbegynder undervisningen i august 1971 med henblik på dimission i 1974.

Stk. 2. Undervisningsdirektøren for gymnasieskolerne og højere forberedelseseksamen bemyndiges til at sætte bekendtgørelsen delvis i kraft, for så vidt angår de gymnasieklasser, der har påbegyndt undervisningen i august 1969 og august 1970 med henblik på dimission i henholdsvis 1972 og 1973.

Stk. 3. Bekendtgørelse nr. 292 af 6. september 1961 om undervisningen i gymnasiet som ændret ved bekendtgørelserne nr. 277 af 5. juli 1968, nr. 55 af 25. februar 1969 og nr. 324 af 9. juli 1970 samt bekendtgørelse nr. 293 af 6. september 1961 om fordringerne ved og eksamensopgivelserne til studentereksamen som ændret ved bekendtgørelserne nr. 278 af 5. juli 1968, nr. 55 af 25. februar 1969 og nr. 10 af 7. januar 1971 ophæves. Disse bekendtgørelsers regler finder dog med de af bestemmelsen i stk. 2 følgende begrænsninger fortsat anvendelse på gymnasieklasser, der har påbegyndt undervisningen i august 1969 og august 1970 med henblik på dimission i henholdsvis 1972 og 1973.

Undervisningsministeriet, den 16. juni 1971.

Helge Larsen.

/ J. Munck-Hansen.